

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/199681,Maciej-Zakrzewski-Pierwszy-zjazd-niezaleznych-studentow-odbyl-sie-w-Krakowie.html>
04.05.2024, 19:53

Maciej Zakrzewski: Pierwszy zjazd niezależnych studentów odbył się w Krakowie

Od 3 do 6 kwietnia 1981 r., w gmachu ówczesnej Wyższej Szkoły Pedagogicznej obradował I Zjazd Niezależnego Zrzeszenia Studentów - pierwszej i największej niezależnej organizacji studenckiej w Polsce po 1945 r.

Od wydarzeń z października 1956 r. młodzież akademicka, obok robotników, była jednym z najbardziej niepokornych środowisk, otwarcie występujących przeciw komunistycznej władzy. Brutalna pacyfikacja studenckich protestów w marcu 1968 r. nie zlikwidowała ruchu studenckiej kontestacji. Wraz z protestami w czerwcu 1976 r. i powołaniem Komitetu Obrony Robotników młodzież na nowo włączyła się w nurt dopominający się zmian. Po zabójstwie Stanisława Pyjasa w maju 1977 r. powołano do życia Studencki Komitet Solidarności, a po podpisaniu Porozumień Sierpniowych jawnie i coraz głośniej podnoszono postulat stworzenia niezależnej ogólnopolskiej organizacji akademickiej, która przełamałaby monopol Socjalistycznego Związku Studentów Polskich.

Student Janusz Kurtyka, przyszły prezes IPN, podczas strajku zimą 1981 r. na Uniwersytecie Jagiellońskim, jeden z założycieli NZS na Wydziale Filozoficzno-Historycznym UJ

Rejestracja i Zjazd NZS

Walka o niezależną organizację nie była jednak łatwa. Władze odmawiały rejestracji. Dopiero w wyniku fali strajków okupacyjnych zimą 1981 r., 17 lutego nastąpiła rejestracja Niezależnego Zrzeszenia Studentów. Odtąd stało się ono legalną, niezależną, organizacją akademicką o zasięgu ogólnokrajowym.

Krakowski zjazd Zrzeszenia był pierwszym tak dużym forum niezależnych uczelnianych działaczy. Uczestniczyło w nim 264 delegatów reprezentujących 77 ośrodków akademickich. Dokonano wyboru władz. Powołano Krajową Komisję Koordynacyjną NZS, prezydium oraz przewodniczącego Zrzeszenia, którym został krakowski student socjologii Jarosław Guzy. Jednak oprócz tych ważnych dla funkcjonowania organizacji działań, zjazd

był przede wszystkim form wymiany opinii. Studenci pracowali w komisjach tematycznych, próbując sformułować program zmian w szkolnictwie wyższym.

► [Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](http://przystanekhistoria.pl)